

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoP/42/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6716207632
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Halušková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6716207632.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Haluškovej a členov senátu Mgr. Kataríny Katkovej a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. v právnej veci navrhovateľa I. O., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom B. XXXX/X, XXX XX F., právne zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Petrikom, so sídlom Komenského 14419/18D, 974 01 Banská Bystrica, proti odporkyni H. O., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom J. Y. XXXX/X, XXX XX G., právne zastúpenej advokátkou JUDr. Martinou Mészáros Bariakovou, so sídlom Bystrický rad 453/77, 960 01 Zvolen, v konaní o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov na čas po rozvode manželstva k maloletým deťom U. O., nar. XX. XX. XXXX a U. O., nar. XX. XX. XXXX, trvalým pobytom J. Y. XXXX/X, XXX XX G., zastúpeným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny F., o odvolaní odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 6P/15/2016-201 zo dňa 04. mája 2017 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku o úprave styku otca s maloletými deťmi (štvrtý výrok) **p o t v r d z u j e.**

Rozsudok okresného súdu vo výroku o výživnom (tretí výrok) a v závislom výroku o trovách konania (piaty výrok) **z r u š u j e** a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „súd“) rozsudkom zo dňa 04. mája 2017 rozviedol manželstvo manželov I. a H. O. (prvý výrok), maloleté deti na čas po rozvode zveril do osobnej výchovy matky, ktoré ich bude zastupovať aj spravovať ich majetok (druhý výrok), otcovi maloletých detí (navrhovateľovi) uložil povinnosť počnúc právoplatnosťou rozsudku platiť výživné na maloletého U. O. vo výške 140,- Eur mesačne a na maloletého U. vo výške 110,- Eur mesačne, splatné do 20-teho dňa v mesiaci vopred do rúk matky (tretí výrok). Štvrtým výrokom upravil styk otca s maloletými deťmi každý párný týždeň od piatku od 16.00 hod. do nedele 18.00 hod. tak, že otec si deti prevezme z rúk matky a deti vráti opäť do rúk matky. Počas veľkonočných sviatkov je otec oprávnený stretávať sa s deťmi každý párný rok od piatku od 09.00 hod. do pondelka do 18.00 hod., počas vianočných sviatkov každý párný rok od 24. 12. od 09.00 hod. do 27. 12. do 18.00 hod., počas jarných prázdnin každý nepárný rok od pondelka od 09.00 hod. do soboty do 18.00 hod., počas letných prázdnin každý rok od 16. 07. od 09.00 hod. do 31. 07. do 19.00 hod. a od 16. 08. od 09.00 hod. do 30. 08. do 19.00 hod. Matke maloletých súd uložil povinnosť v stanovenom čase odovzdať maloleté deti do starostlivosti otca a riadne ich na styk s otcom pripraviť. V piatom výroku súd prvej inštancie rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Rozsudok sa stal v prvom a druhom výroku právoplatným 09. 06. 2017.

1.1. V dôvodoch rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že pri určovaní výživného z potvrdenia o podaní daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2016 z 22. 03. 2017 vystaveného na meno I. O. zistil, že základ dane predstavoval 162,08 Eur, z ktorého vznikla daňová povinnosť 30,79 Eur. Iný

príjem otca maloletých detí za rok 2016 preukázaný nebol. Na trhu montáže bezpečnostných dverí, vykonávanej otcom detí, konštatoval súd veľkú konkurenciu. Navrhovateľ ako podnikateľ musel nájsť záujemcu o tento produkt, ktorý musel spolu s ďalšími bezpečnostnými prvkami zakúpiť a u zákazníka nainštalovať. Okrem tohto príjmu ani v kalendárnom roku 2017 otec iné príjmy nemal. Právny zástupca navrhovateľa spochybnil niektoré matkou tvrdené mesačné nákladové položky, napríklad výdavky za vitamíny aj to, že nešpecifikovala ani tvrdené náklady v súvislosti s dochádzaním detí na R. (koľko finančných prostriedkov sa na prepravu minulo, kde boli a koľkokrát). V konaní Okresného súdu Senica sp. zn. 5P/44/2016 matka potvrdila, že v roku 2016 disponovala peňažnými prostriedkami 10.000,- až 12.000,- Eur, z ktorých jej zostalo asi 800,- až 900,- Eur. Otcovi vznikajú v rámci mesiaca náklady cca 110,- Eur na kúpu pohonných hmôt v súvislosti so stretávaním sa s maloletými deťmi. Zárobkovým možnostiam a schopnostiam otca podľa okresného súdu zodpovedá platenie výživného na maloleté deti spolu vo výške 250,- Eur (140,- Eur na staršieho a 110,- Eur mesačne na mladšieho syna). K poukazu matky na vysoké náklady spojené s hokejom, ktorému sa venujú obaja synovia, súd prvej inštancie uviedol, že rozvodom manželstva vždy dochádza k zmene dovtedy existujúceho rodinného a ekonomického štandardu. Každý z rozvedených partnerov si musí zabezpečiť mesačné pokrytie nákladov na vlastnú existenciu, nájomné, nákup odevov, obuvi, potravín, zdravotnú starostlivosť a podobne a rodičovi, ktorý sa stará o maloleté deti vzniká povinnosť zabezpečiť im minimálne slušné a štandardné podmienky na bývanie a trávenie voľného času. Rozvodom vznikne situácia, kedy sa možno nebudú môcť obidve deti venovať hokeju, s ktorým sú spojené veľké finančné nároky a vznikne potreba odprezentovať im vhodným spôsobom, prípadne aj v súčinnosti s detským psychológom, výhody aj iného športu ako je R..

1.2. Z výsluchu maloletých detí mal súd prvej inštancie preukázanú ich citovú náklonnosť aj k otcovi, preto upravil jeho styk s maloletými deťmi v rozsahu, s ktorým v zásade matka súhlasila. Požadovala len, aby Štedrý večer deti trávili vždy v jej prítomnosti. Súd prvej inštancie zdôraznil právo každého biologického rodiča na proporčné trávenie sviatkov so svojimi deťmi - pokiaľ jeden rok budú maloletí na Štedrý večer u matky, nie je dôvod, aby na ďalší rok neboli u otca, čo je spravodlivé a v súlade so záujmami maloletých.

2. Matka podala v zákonnej lehote odvolanie proti výroku o určení výšky vyživovacej povinnosti k maloletým deťom aj proti výroku o úprave styku otca s maloletými deťmi počas vianočných sviatkov a proti určeniu času odovzdávania detí otcom ich matke po ukončení styku s poukazom na § 365 ods. 1 písm. d), e), f), h) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

2.1. Odvolateľka trvala na tom, aby s ňou maloleté deti trávili Štedrý deň každý rok. Nepovažuje za spravodlivé, aby maloletí vianočné sviatky, t. j. dni 24. 12. až 26. 12. každý rok trávili len s jedným z rodičov, pretože deti sú vo veku, kedy by Vianoce chceli tráviť s oboma rodičmi, tešiac sa na darčeky. Úprava stretávania zvolená okresným súdom pre deti znamená, že si nebudú môcť pravú vianočnú atmosféru užiť rovnako s oboma rodičmi každý rok. Vzhľadom na pomerne nízky vek oboch detí je proporčnejšia úprava navrhovaná ich matkou, ktorá prejavila na pojednávaní ochotu ustúpiť v tom smere, aby otec s deťmi trávil čas už o deň skôr, a to už od 25. 12.. Maloleté deti sa pred matkou vyjadrili, že by chceli byť na Vianoce s ňou aj s otcom a vyjadrili pred ňou preferenciu byť s ňou každý rok na Štedrý deň. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie výsluchom oboch maloletých detí, avšak hovoril s nimi len o ich zverení na čas po rozvode manželstva, nie o úprave stretávania s ich otcom.

2.1.1. Čas odovzdávania detí ich otcom späť k matke podľa odvolateľky pri bežnom styku súd prvej inštancie stanovil veľmi neskoro vzhľadom na potrebu ich prípravy na školské vyučovanie na nasledujúci deň, najmä za situácie, keď tak neurobí ich otec. Pri odovzdávaní detí otec permanentne mešká, čo matke rozumne nezdôvodnil. Navrhla, aby boli deti odovzdávané späť do jej starostlivosti o 17.00 hod., a to pri bežnom styku aj počas sviatkov a prázdnin.

2.2. Výška výživného podľa odvolateľky nezodpovedá schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca detí ani oprávneným a odôvodneným potrebám maloletých detí, ktoré sa obidve venujú finančne náročnému R.. Za adekvátne matka považuje výživné 260,- Eur pre maloletého U. a 240,- Eur pre maloletého U., ktorí navštevujú ZŠ v G.. Namietla, že okresný súd pri posudzovaní príjmov manžela vychádzal z údajov daňového priznania za zdaňovacie obdobie roku 2015, pri zdaňovacom období roku 2016 sa uspokojil len s potvrdením o podaní daňového priznania. Podľa prepočtov matky vychádzajúcich z daňového priznania za rok 2015 by mal byť čistý príjem manžela cca 315,- Eur mesačne, podľa potvrdenia o podaní daňového priznania za zdaňovacie obdobie roku 2016 vo výške 330,45 Eur mesačne, čo nezodpovedá skutočnosti. Podobný hospodársky výsledok dosahoval otec detí aj v čase spolužitia s ich matkou, počas ktorého dokázali postaviť dom, splácať úver, platiť všetky náklady spojené s užívaním domu a výdavky detí na ich športové aktivity. Súd prvej inštancie sa mal podrobne

oboznámiť napríklad s výpisom z účtu manžela a zistiť výšku finančných prostriedkov, ktoré naň mesačne prichádzajú a odchádzajú. Namietla, že z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva, v akej výške ustálil príjem manžela a z akej výšky jeho príjmu vychádzal pri určení vyživovacej povinnosti. Poukázala na to, že pri šetrení kolízneho opatrovníka otec uviedol výšku svojho príjmu 1.500,- Eur mesačne netto, podľa vedomosti manželky je jeho príjem ešte vyšší. Na pojednávaní dňa 04. 05. 2017 otec uviedol príjem vo výške cca 900,- Eur brutto za obdobie od januára do apríla 2017.

2.2.1. Matka detí súdu prvej inštancie vzhľadom na námietku otca týkajúcu sa výdavkov na lieky a vitamíny predložila potvrdenie od pediatra detí a oznámila prehľad informatívnych cien liekov či vitamínov, ktoré deti užívajú. V tomto smere navrhla aj vykonanie ďalšieho dokazovania, o ktorom súd prvej inštancie nijako nerozhodol a nevysporiadal sa s ním v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku. Nie je zrejmé, ako sa okresný súd vysporiadal s výdavkami detí, či tento výdavok považoval za odôvodnený alebo nie. Matka predložila okresnému súdu aj potvrdenie o účasti detí na R. zápasoch a turnajoch v aktuálnej R. sezóne s uvedením miest, kde sa zápasov zúčastnili. Opomenul posudzovanie ostatných výdavkov detí zdokladovaných ich matkou a opomenul prihliadnuť na ostatné odôvodnené potreby maloletých detí. Okresný súd nemal prihliadať na mesačný výdavok cca 110,- Eur na dopravu otca za maloletými deťmi, nakoľko mu ponúkla, že sa s ním o tieto výdavky bude deliť, ak jej poskytne jedno z dvoch áut, ktoré sú v ich bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. Rozvodom rodičov nemôže dôjsť k zhoršeniu životného štandardu maloletých detí, aj keď súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že rozvodom manželstva vždy dochádza ku zmene dovtedy existujúceho rodinného a ekonomického štandardu. Za absurdné považuje tvrdenie súdu, že ak deti hrali počas trvania manželstva R., samotným rozvodom môže nastať situácia, že sa tomuto koníčku nebudú môcť venovať naďalej obe deti, prípadne jedno z nich. Súdna prax podľa matky priniesla záver, že dieťaťu sa nemá rozvodom alebo rozchodom jeho rodičov životná úroveň znížiť. Podľa odvolateľky otec detí nemá o nič horšiu finančnú situáciu v súčasnosti ako v čase, keď všetky výdavky na šport detí znášal výlučne on, ako to sám tvrdil. Pokiaľ otec navrhoval zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti, mal dostatok finančných prostriedkov na to, aby obe deti živil a podporoval aj v športe, keďže nenavrhoval v podstate žiadne výživné od ich matky.

2.3. Odvolateľka navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alebo aby ho zmenil a určil výživné na maloletého U. sumou 260,- Eur mesačne a na maloletého U. sumou 240,- Eur mesačne, určil čas ukončenia styku otca s maloletými deťmi na 17-tu hodinu a upravil jeho styk s maloletými každý párny kalendárny rok počas vianočných sviatkov od 26. 12. od 9.00 hod. do 28. 12. do 17.00 hod..

3. Kolízny opatrovník maloletých detí vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že ak bude mať odvolací súd preukázanú neprimeranú výšku výživného stanoveného rozhodnutím súdu prvej inštancie, odporúča ju prehodnotiť a stanoviť primerane odôvodneným potrebám maloletých detí a zárobkovým možnostiam a schopnostiam ich otca.

4. Súdne konanie bolo začaté za účinnosti procesného kódexu, ktorým bol Občiansky súdny poriadok účinný do 30. 06. 2016. Od 01. 07. 2016 sú súdy povinné aplikovať Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj „CMP“) v zmysle jeho prechodného ustanovenia (§ 395 CMP) a v spojení s § 2 ods. 1 CMP aj Civilný sporový poriadok v zmysle jeho prechodného ustanovenia § 470 ods. 1. Konanie o rozvod manželstva a konanie o úprave pomerov manželov k maloletým deťom z ich manželstva na čas po rozvode sú konania, ktoré majú samostatný skutkový základ, takže sa v opravnom konaní preskúmavajú samostatne. Z tohto dôvodu odvolaním nenapadnuté výroky o rozvode manželstva (prvý výrok) a o zverení maloletých detí na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok (druhý výrok) zostali s poukazom na § 367 ods. 2 CSP nedotknuté. Odporkyňa odvolaním napadla výroky o určení výživného (tretí výrok) a o úprave styku otca s maloletými deťmi (štvrtý výrok), preto sa odvolací súd zaoberal ich vecnou správnosťou. S napadnutými výrokmi súvisí aj výrok o náhrade trov konania (piaty výrok), ktorý sa z tohto dôvodu tiež stal predmetom odvolacieho preskumu.

5. Na základe podaného odvolania krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2, § 362 ods. 1 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok (§ 65, § 66 CMP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 177 ods. 2 CSP) rozsudok okresného súdu v odvolaním napadnutom výroku o úprave styku otca s maloletými deťmi (štvrtý výrok) podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Vo výroku o výživnom (tretí výrok) odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, preto

ho zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b) CSP).

6. Odvolací súd sa (v súlade s § 387 ods. 2 CSP) v zásade stotožňuje s odôvodnením výroku rozsudku okresného súdu o úprave styku otca s maloletými deťmi, ktoré je napriek jeho stručnosti dostatočne jasné, zrozumiteľné a presvedčivé, čím spĺňa zákonné kritériá odôvodnenia uvedené v § 220 ods. 2 CSP. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie a vzhľadom na potrebu vysporiadať sa s tvrdeniami odvolateľky v odvolaní odvolací súd dopĺňa ďalšie dôvody.

7. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnyimi alebo zákonodarnými orgánmi najlepší záujem dieťaťa. Na najlepší záujem dieťaťa odkazuje Dohovor o právach dieťaťa aj v článku 18 (rodičovská zodpovednosť). Ako konštatuje Výbor pre práva dieťaťa vo Všeobecnom komentári č. 14 (2013) z 29. 05. 2013 o práve dieťaťa na prvoradé zohľadnenie jeho najlepšieho záujmu, obsah komplexného pojmu najlepšieho záujmu dieťaťa treba stanovovať podľa konkrétnych prípadov. Najlepší záujem dieťaťa ako pružný a adaptabilný pojem treba pri jednotlivom rozhodnutí prispôbiť a definovať podľa konkrétnej situácie dotknutého dieťaťa. Posúdenie najlepšieho záujmu dieťaťa je jedinečnou činnosťou, ktorú treba uskutočniť v každom jednom prípade vo svetle konkrétnych okolností každého dieťaťa súvisiacich s jeho situáciou, potrebami a individuálnymi charakteristikami, akými sú napr. vek, pohlavie, stupeň zrelosti, skúsenosti, telesné, zmyslové alebo intelektuálne postihnutie, sociálny kontext, v ktorom dieťa žije (prítomnosť alebo absencia rodičov, kvalita vzťahov dieťaťa s rodičmi, prostredie, v ktorom dieťa žije z pohľadu bezpečnosti) atď. Do posúdenia najlepšieho záujmu dieťaťa zahŕňame aj jeho názory, identitu, starostlivosť, ochranu a bezpečnosť, jeho zraniteľnosť (zdravotné postihnutie, príslušnosť k menšinovej skupine, štatút utečenca alebo žiadateľa o azyl, obeť násillia, život na ulici atď.), právo na zdravie, na vzdelanie.

8. Aj v kontexte potenciálneho oddelenia dieťaťa od jeho rodiča je nevyhnutné uskutočniť posúdenie a určenie najlepšieho záujmu dieťaťa (čl. 9, 18 a 20 Dohovoru o právach dieťaťa). Dohovor chráni právo dieťaťa na rodinný život. Dieťa oddelené od rodiča má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho najlepším záujmom (čl. 9 ods. 3). Ako uvádza Výbor pre práva dieťaťa, s ohľadom na závažnosť vplyvu oddelenia od rodičov na dieťa by sa takéto oddelenie malo používať výhradne ako posledné východisko, keď je dieťa ohrozené bezprostredným nebezpečenstvom ublíženia alebo v iných nevyhnutných prípadoch; oddelenie by nemalo prebehnúť bez predchádzajúceho uplatnenia všetkých dostupných opatrení, ktoré by dieťa mohli ochrániť.

9. V prejednávanej veci je nesporný záujem maloletých detí na zachovaní a rozvíjaní vzťahu s každým zo svojich rodičov, ktorých deti milujú a majú k nim pozitívny vzťah. Nebolo preukázané, že navrhovateľ nie je rovnako ako odporkyňa plne spôsobilý deti vychovávať, alebo že o styk s maloletými nemá skutočný záujem. Základným prvkom rodinného života je vzájomná radosť rodiča a dieťaťa z blízkosti toho druhého, ktorá je chránená aj článkom 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Európska legislatíva právo styku poníma širšie, nielen ako právo na stretávanie sa, ale aj právo na informácie o dieťati a právo na komunikáciu s ním. Právo stretávania subsumuje právo dieťa vidieť, právo na prístup k nemu, právo určiť miesto a spôsob trávenia času počas stretávania a právo výlučne výchovne na dieťa počas tohto času pôsobiť.

10. Po preskúmaní spisu odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie pri úprave styku otca s maloletými deťmi starostlivo zvažil najlepší záujem maloletých detí, ktorým je ich záujem na proporčnom rozvíjaní vzťahu s obidvoma rodičmi. Vzhľadom na ich zverenie do osobnej starostlivosti matky a vzdialenosť bydlísk otca a maloletých detí môže otec (na rozdiel od matky) so svojimi synmi tráviť len časový úsek vymedzený víkendom, sviatkami a prázdninami. Odvolací súd nezistil racionálny argument pre skrátenie doby trvania stretnutí otca s maloletými deťmi o jednu hodinu, teda tak, aby mal otec povinnosť odovzdať maloleté deti k rukám ich matky o 17.00 hod. oproti súdom určenej hodine ich odovzdania matke počas školského roka o 18.00 hod.. Takýmto dôvodom nie je ani matkou tvrdená potreba prípravy maloletých detí na školské vyučovanie, lebo ju môže plnohodnotne zabezpečiť ich otec počas prebiehajúceho víkendového styku. Matka nespochybnila schopnosť otca venovať sa spolu s maloletými deťmi príprave na školské vyučovanie. Odvolací súd len pripomína, že čas vymedzený na

stretnutie maloletých detí so svojím rodičom vo všeobecnosti nemá slúžiť len na zábavu a oddych, ale aj na plnenie povinností, medzi ktoré patrí aj príprava na školské vyučovanie. Pre skoršie odovzdanie detí mimo víkendov (najmä počas prázdnin) zo súdom určenej 18-tej, resp. 19-tej hodiny na 17-tu hodinu matka v odvolaní neuviedla žiaden dôvod.

11. Súd prvej inštancie spôsobom zodpovedajúcim najlepšiemu záujmu maloletých detí upravil aj ich stretávanie sa s ich otcom počas vianočných sviatkov, z ktorých je v slovenskom kultúrnom prostredí kľúčový 24. december, označovaný za Štedrý deň, resp. Štedrý večer. Sama odvolateľka poukázala na záujem maloletých detí tráviť Vianoce s oboma rodičmi. Odvolací súd musí (okrem potreby ochrany najlepšieho záujmu maloletých detí) zdôrazniť, že obidvaja rodičia majú rovnoprávne postavenie pri výkone rodičovských povinností, ale aj práv, vrátane práva tráviť so svojimi maloletými deťmi vianočné sviatky označované za najkrajšie sviatky v roku. Keďže rodičia rozvodom manželstva zobrali svojim deťom možnosť prežiť celé Vianoce v pôvodnej biologickej rodine, s obidvoma svojimi rodičmi, a obaja chcú tráviť so svojimi deťmi Štedrý večer, iné riešenie ako je pravidelné striedanie jeho trávenia deťmi jeden rok s matkou a druhý rok s otcom neexistuje. Deti si budú môcť užiť pravú vianočnú atmosféru rovnako každý rok, avšak nie s oboma rodičmi súčasne. Obe deti dostanú každý rok vianočné darčeky tak ako je zvykom 24. 12., avšak jeden rok v prostredí zabezpečenom ich matkou a druhý rok v prostredí zabezpečenom ich otcom. Ak budú rodičia chcieť, ak dosiahnu potrebný stupeň zhody a zachovajú si potrebný nadhľad uprednostňujúci záujem ich synov, môžu sa dohodnúť napr. aj na odovzdaní vianočných darčiekov (rodičom, s ktorým budú deti Štedrý večer tráviť) od matky aj od otca na tom mieste, kde sa deti budú počas Vianoc zdržiavať. Matkou navrhnuté riešenie, podľa ktorého by maloletí nepárny rok trávili s matkou celé Vianoce a v párny rok Štedrý deň a prvý vianočný sviatok, keď nasledujúci sviatočný deň 26. 12. (iba jeden z troch) by trávili s otcom (a cestovaním) predstavuje pretrhnutie kontinuity sviatočných chvíľ, ktorá nie je v záujme maloletých s ohľadom na ich vek a rozumovú vyspelosť.

12. Medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania patrí právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, čo vyplýva aj z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A , s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Rovnako sa k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyjadril Ústavný súd Slovenskej republiky napr. aj v náleze III. ÚS 119/03. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

13. Súd prvej inštancie v dôvodoch rozsudku týkajúcich sa vyživovacej povinnosti dostatočne nevysvetlil, ktoré skutočnosti rozhodné pre posúdenie jej výšky považoval za preukázané a ktoré nie, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty účastníkov, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. Okresný súd uviedol na zdôvodnenie určenej výšky výživného na strane otca iba zistenia týkajúce sa daňového priznania, resp. potvrdenia o jeho podaní, ale výšku príjmu matky neuviedol vôbec. Rovnako nezdôvodnil ostatné osobné (osobný stav, spolužitie s inými osobami v spoločnej domácnosti, existencia zamestnania alebo nezamestnanosť, počet vyživovacích povinností, zdravotná spôsobilosť na výkon práce) ani majetkové (druh bývania, náklady na bývanie, ich výška a platenie vzhľadom na možné spolužitie s inými osobami, vlastníctvo majetku väčšej hodnoty, náklady na ošatenie, stravu, na uhrádzanie kultúrnych a športových záujmov a potrieb, záľub, prípadne štúdium, poistenie, úspory, úvery, pôžičky atď.) pomery každého z rodičov. Pri maloletých deťoch sa okresný súd vyjadril len k ich športovej činnosti, opäť však neuviedol ktoré ďalšie skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie výšky výživného v zmysle hmotnoprávnej úpravy výživného v Zákone o rodine mal na strane maloletých preukázané a ktoré nie. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia sa považuje za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie, preto odvolací súd musel rozsudok okresného súdu v treťom výroku zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Výrok o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie je závislý na výrokoch rozhodnutia vo veci samej, preto ho odvolací súd musel zrušiť s tým, že súd prvej inštancie rozhodne v novom rozhodnutí o trovách celého, teda aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnenne premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).